

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

IX Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2023 року)

Полтава
2023

Д. Лищук, О. Домбровська

Потенціал молоді для якісних змін
українського суспільства в контексті
взаємодії з територіальними громадами 574

А. О. Філонова, О. П. Масюк

Швейцарська модель місцевого самоврядування
як міжнародний досвід для України 577

ОБЛІК І АУДИТ

А. Д. Лісняк, А. І. Мілька

Еволюція бухгалтерського обліку: від
історичних засад до наукових звершень 580

О. П. Новицька, О. В. Артюх-Пасюта

Сутність та оцінка рівня професійного
скептицизму аудитора 583

О. М. Чабанюк, Н. Шведа,

Характеристика, структура та призначення
забезпечень готельних господарств 586

Д. Ф. Шинкар, О. В. Замазій

Актуальність обліку доходів від реалізації
послуг комунального підприємства 587

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

О. В. Басюк, О. В. Гнепа

Використання засобів етнодидактики
в освітньому процесі початкової школи 591

М. О. Боднар, І. М. Жовтоніжко, М. О. Баранник

Використання інформаційних технологій у
навчальному процесі закладів вищої освіти 594

С. А. Бурко, О. В. Гнепа

Естетичне виховання на уроках
математики у початкових класах 596

K. Valente, O. Yunina

Resilient Education: Adapting Israeli Strategies to
Enhance Ukraine's Learning Environment in Conflict Zones 599

ЕВОЛЮЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ВІД ІСТОРИЧНИХ ЗАСАД ДО НАУКОВИХ ЗВЕРШЕНЬ

А. Д. Лісняк, спеціальність 071 Облік і оподаткування, група
ОА 6-21

А. І. Мілька, канд. екон. н., доцент, завідувач кафедри бухгал-
терського обліку і аудиту

Полтавський університет економіки і торгівлі

Еволюція бухгалтерського обліку як науки є глибоким та вагомим аспектом в історії бухгалтерії. З початком торгівлі та обміну товарами, послугами люди почали задумуватися над способами фіксації своїх фінансових операцій та майнових активів. Протягом віків, бухгалтерський облік проходив низку етапів еволюції, що включали в себе розвиток методології, стандартизацію процесів та використання нових технологій. Ця еволюція стала основою для розвитку бухгалтерської науки.

З часів заснування Київської Русі (882 року) на її території понад 150 років застосовувались першо-етапові методи бухгалтерського обліку, які підтверджують зародження обліку як науки, саме в ті часи. Методи бухгалтерського обліку були на той час спрямовані на збір податків і реєстрацію відповідних операцій.

У період завоювання та об'єднання слов'янських племен відбувалося та зване «полюддя» – данину кожухами, прянощами чи навіть воском. З годом постало за обов'язок сплачувати данину. Проте, все саме тоді і почало варіюватися між двох значущих аспектів таких як «димув» – землі на якій проживали; та «рала» – від землі, яку обробляли. Трохи пізніше, встановлювалися і окремі податки: «ловчий» – утримання княжого двору під час полювання, повіз – від перевезень, мито – від торгів у місті тощо [1].

У Київській Русі, а з часом і в Галицько-Волинському князівстві, запровадили належну підготовку людей, що займалися обліком та іншою писарською роботою. В історичному контексті, у перших етапах розвитку обліку, включаючи бухгалтерську роботу, практика цього процесу була прямо пов'язана з ремісниками – печатниками.

У ті часи досить таки значущим ведінням була тенденція ведення господарського обліку і у монастирях, де фактично зосереджувалася вся наукова думка, відкривали школи, проводили різноманітне навчання, в тому числі і ведення обліку і запису. Саме в монастирях, як пізніше зазначали науковці, під впливом візантійської наукової думки зародились ідеї майбутньої української бухгалтерії [2].

Під час інтенсивного розвитку торгівлі (в період XIV–XV ст.) за потребою постало формування чіткої грошової системи обліку. За для підтримання контролю утворювали купецькі курії, а пізніше вже торгово-банківські доми [3].

У другій половині XIX ст. – на початку XX ст. майже всі європейські держави переживали складний період у своєму історичному розвитку. Цей період – роки буржуазно-демократичних і соціальних потрясінь у Європі, що мали вплив на розвиток культури, освіти, науки.

У кінці XIX століття почала формуватися бухгалтерська наука. Цей період відзначився визначенням предмету та об'єктів бухгалтерської науки, уточненням її методів, науковим обґрунтуванням категорій обліку, класифікацією цих категорій та розробленням методологічних основ бухгалтерської науки. На цей процес вплинули різні історичні події, включаючи:

- створення перших компаній, що були відокремлені від їхніх власників;
- виникнення акціонерного капіталу;
- введення поняття «діюче підприємство»;
- поява фондових бірж;
- розширення промисловості та торгівлі;
- збільшення обсягу біржових операцій та торгових оборотів різних корпоративних підприємств;
- виникнення інституту бухгалтерів-ревізорів;
- виникнення інституту аудиторів [4].

Після проголошення Україною незалежності, українська наукова школа бухгалтерського обліку вибрала свій власний курс розвитку. Визначними фахівцями, які успішно розвивають теорію та практику бухгалтерського обліку в Україні, можна назвати: М. Я. Дем'яненка, П. Т. Саблука, М. Г. Чуманенка,

Г. Г. Кірейцева, В. Г. Лінника, М. С. Пушкара, Л. М. Крамаровського, Б. М. Литвина та інших видатних фахівців.

Важливою подією в економіці та обліку України стало прийняття Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (16.07.1999 року). Цей закон відкрив перед українськими підприємствами та організаціями нову еру в обліковій та фінансовій сфері. Він встановив основні принципи бухгалтерського обліку, вимоги до складання фінансової звітності, порядок аудиту та перевірки фінансових даних.

Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» став основою для розвитку професії бухгалтера та аудитора в Україні, сприяючи підвищенню їхньої кваліфікації та відповідальності.

Таким чином, прийняття закону було кроком до сучасної, відкритої та конкурентоспроможної економіки України, яка відповідає вимогам світового співтовариства та сприяє сталому економічному розвитку країни.

Отож бухгалтерський облік як наука пройшов свої певні етапи. Упродовж сторіччя, методи обліку розвивалися та відповідним чином масштабувалися та модернізувалися, а наукова думка в цій галузі зростала. Бухгалтерський облік в Україні відіграв важливу роль у становленні сучасної, відкритої та конкурентоспроможної економіки країни.

Список використаних джерел

1. Васільєва Л. М., Бондарчук Н. В., Бондарчук О. П., Історія бухгалтерського обліку : навч. посіб. – Дніпро : Типорграфія «Стандарт» (ПП Бойко В. В.), 2016. – 224 с.
2. Мних Є. В., Швець В. Є., Яремко І. Й. Розвиток обліку в Галичині (історичні та методологічні аспекти). – Львів : Каменяр, 2000, 208 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку : [навч. посіб.] : у 2 ч. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2001. 1024 с.
4. Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку : навч. посіб. : у 2 ч. / Ф. Ф. Бутинець. – 2-е вид., допов. і перероб. – Житомир : Рута, 2001. – Ч. 1. – 512 с.
5. Плаксієнко В. Я. «Бухгалтерський облік як наука: від основ до наукової картини світу» : колективна монографія. Київ : Центр учбової л-ри, 2021. – 319 с.